

[Uz Sākumlapu](#) > [Mācība, Tiesiskās Sadarbības Tīkli Un Aģentūras](#) > Netherlands

Tiesnešu sākotnējā apmācība Eiropas Savienībā

Saturu nodrošina

Nīderlande

Nīderlande

Tiesneši

Vispārīgs apraksts

Tiesnešu sākotnējā apmācība ir obligāta jebkurai personai, kas vēlas kļūt par tiesnesi. Pēc tam, kad atlases komiteja ir apstiprinājusi tiesnešus praktikantus, sākotnējās tiesu programmas dalībnieki pabeidz uzņemšanas procedūru tiesā, kurā viņi strādās. Programmas ilgumu nosaka, apspriežoties ar Nīderlandes Juridiskās apmācības skolu (SSR).

Apspriežoties ar SSR, nosaka programmas ilgumu (vismaz viens gads un trīs mēneši, bet ne vairāk kā četri gadi atkarībā no zināšanām un pieredzes) un izraugās darba apmācības vidi, kurā tiesnesis praktikants strādās vispirms. Kad tiesnesis praktikants ir pabeidzis apmācību, viņu ieceļ par "parasto" tiesnesi, kas nozīmē, ka viņš var strādāt jebkurā tiesas nodaļā (civillietu, administratīvo lietu, krimināllietu, ģimenes tiesību u. c. nodaļā).

Tiesnešu praktikantu apmācību nodrošina tiesas sadarbībā ar SSR. Lielākā daļa apmācības notiek darba apmācības vidē, kur tiesnešus praktikantus apmāca prakses instruktori, kas viņus vada un sniedz viņiem atgriezenisko saiti. Turklāt vienu dienu nedēļā SSR galvenā instruktora uzraudzībā uzmanība tiek pievērsta mācību procesam un kursiem, ko tiesneši praktikanti apgūst. [Tiesību normas](#) pieejamas Tiesu iestāžu padomes tīmekļa vietnē.

Ik pēc trim mēnešiem apmācību sāk jauna tiesnešu praktikantu grupa. Programmā iesaistās ne vairāk kā 130 tiesnešu praktikantu gadā. 2021. gadā apmācību sekmīgi pabeidza 83 tiesneši praktikanti. 2021. gada beigās apmācībā bija iesaistīti 248 tiesneši praktikanti.

Pieklūve sākotnējai apmācībai

Apmācības programmas kandidātiem ir jābūt ieguvušiem tiesību zinātņu maģistra grādu un jābūt pabeigušiem īpašu kursu kopumu, sagatavojoties profesijai tiesvedībā vai tiesu iestādēs. Turklāt viņiem jābūt vismaz divus gadus ilgi atbilstīgai juridiskajai pieredzei ārpus tiesu iestādēm. Kandidātu atlasi veic Valsts tiesnešu atlases komisija (LSR) sadarbībā ar tiesām. Atlases procedūra sastāv no sešiem posmiem.

Vispirms tiek veikta iesniegto pieteikumu atlase. Katrai vakancei tiesas administrators vai priekšsēdētājs un LSR loceklis sekretārs atlasa piecus pieteikumus. Šo procesu īsteno, izmantojot rezultātu veidlapu. Pēc tam vērtēšanas uzņēmums LTP veic analītisku testu. Šā testa komponenti ir mutiskās argumentēšanas prasmes, kritiskās domāšanas prasmes un abstraktās domāšanas prasmes. Šajos testos, kurus novērtējusi Nīderlandes Testu un testēšanas komiteja (COTAN) vai līdzīga iestāde, nosaka, vai kandidāts analītisko prasmju ziņā uzrāda rezultātus, kuri ir virs vidējā rādītāja, un vai kandidātam acīmredzami nav aizspriedumu saistībā ar dažādām kultūrām. Analītisko testu komponenti ir mutiskās argumentēšanas prasmes, kritiskās domāšanas prasmes un abstraktās domāšanas prasmes.

Pēc tam, kad kandidāti ir nokārtojuši analītiskos testus, tiesas viņus izvirza intervijai. Tad tiesām tiek nosūtīta pieteikuma veidlapa un divas atsauces par katru kandidātu. Tiesa uzaicina kandidātus uz interviju iepriekš

plānotās vietējās atlases komitejas un valdes sanāksmēs. Pēc intervijas šajā procedūrā un vērtēšanā var turpināt piedalīties ne vairāk kā trīs kandidāti uz katru vakanci. Vērtēšanas centrā augstskolas absolvents psiholoģijā veic strukturētu interviju ar kandidātu un kandidāts tiek pārbaudīts, izmantojot personības aptaujas lapas (arī dilemmas testu), diskusiju simulāciju un lomu spēli. Testā vērtē, vai kandidātam ir tiesneša amatam nepieciešamās kompetences vai arī viņam ir potenciāls tās attīstīt apmācības kursa laikā.

Pēc tam kandidāti dodas uz noslēguma intervijām. Šīs intervijas veic valsts atlases komiteja. Kandidātiem ir trīs noslēguma intervijas ar dažādiem intervētājiem par trim tematiem. Pēc tam visi intervētāji apspriež šo interviju rezultātus. Komitejai tiek doti norādījumi par intervēšanas metodēm un vērtējuma ziņojuma interpretāciju. Pēc noslēguma intervijām kandidāti, kuri saņēmuši apstiprinājumu, tiek piedāvāti tiesām. Tiesas lemj, kuru kandidātu (vai kandidātus) tās vēlas iecelt, un nodod šo informāciju LSR. Pārējos apstiprinātos kandidātus ierosina citām tiesām (ja iespējams).

Sākotnējās apmācības formāts un saturs

Sākotnējā posmā tiesnesis praktikants piedalās darba apmācības komandā attiecīgajā jurisdikcijā, kurā tiesnesis praktikants pilnveidosies savā izvēlētajā virzienā un pilnveidos prasmes, pārsniedzot dažādas darba apmācības vides robežas. Sākotnējā posma beigās tiesnesis praktikants veic pašnovērtējumu un aizpilda individuālo mācību plānu.

Pēc tam sākas programmas galvenais posms (vismaz viens gads, bet ne vairāk kā trīs gadi un deviņi mēneši). Galvenais posms tiek pabeigts divās vai trijās darba apmācības vidēs tiesā atkarībā no programmas ilguma un individuālā mācību plāna. Šajā saistībā ir iespējams pārmaiņus darboties dažādās tiesās un apelācijas iestādēs. Uzraudzību nodrošina prakses instruktori. Turklāt vienu dienu nedēļā galvenā instruktora uzraudzībā uzmanība tiek pievērsta mācību procesam, darbu mapei un mācību plānam, kā arī pētniecības projektiem un prasmēm, kas neaprobežojas tikai ar darba apmācības vidi. Prakses instruktora un galvenā instruktora veiktā uzraudzība ir vērsta tikai uz mācīšanos, nevis uz vērtēšanu. Tiesnesis praktikants īsteno arī šādu praksi: ar sabiedrību saistītu praksi, praksi Eiropas/starptautiskā līmenī, praksi tiesās / apelācijas iestādēs un īsu/pagarinātu praksi Valsts prokuratūrā, ja tiek izvēlēta uz krimināltiesībām orientēta darba apmācības vide. Ik pēc trim mēnešiem galvenais instruktors, prakses instruktors un tiesnesis praktikants novērtē un atjaunina individuālo mācību plānu. Pēc katras darba apmācības vides pabeigšanas tiek veikts pārceļšanas izvērtējums, kurā piedalās tiesnesis praktikants, galvenais instruktors un prakses instruktors.

Tiesnešiem praktikantiem ir obligāta starptautiskā prakse. Šīs prakses ilgums ir dažāds, sākot no dalības *EJTN* programmā *AIAKOS* līdz viena gada praksei Strasbūrā Eiropas Cilvēktiesību tiesā. Turklāt daļa no tiesnešu praktikantu programmas ir arī kurss "Eiropas tiesnesis". Darba apmācības vidē tiesneši praktikanti apmeklē kursus, kas saistīti ar Eiropas tiesībām, piemēram, Eiropas civiltiesībām vai administratīvajām tiesībām.

Sākotnējās apmācības beigas un kvalifikācijas process

Izstrādājot vērtēšanu jaunajā tiesnešu/tieslietu sākotnējās apmācības programmā, ir ņemts vērā tas, ka tiesneši praktikanti uzņemas atbildību par savu programmu, stimulējošas mācību atmosfēras pastāvēšana, kā arī pašu tiesu sniegtais atbalsts apmācībai un galvenā instruktora nodrošinātā uzraudzība. Kandidātus vērtē eksaminētāju padome, pamatojoties uz interviju un darbu mapi, kura praktikantiem ir jāsagatavo pašiem. Darbu mapē jābūt vairākiem obligātiem pierādījumiem, savukārt pārējo daļu var aizpildīt pēc kandidāta izvēles. Lai radītu stimulējošu mācību atmosfēru, programmai ir jānorisinās drošā vidē un vērtēšanai ir jābūt tādai, lai tiesneši praktikanti varētu attīstīties pēc iespējas vairāk un izmantot savus talantus. Mēs, cik vien iespējams, ievērojam šo pamatprincipu, mācīšanu un vērtēšanu pēc iespējas nošķirot un padarot vērtēšanu pārredzamu un objektīvu. Tas ļauj instruktoram pilnībā koncentrēties uz mācīšanu un tiesneša praktika attīstīšanu.

Tomēr prakses instruktors un galvenais instruktors sniedz ieguldījumu arī vērtēšanā: tiem reizi trijos mēnešos ir jāaizpilda vairākas atgriezeniskās saites veidlapas un izvērtējuma veidlapas par darbu mapi, kā arī jāsniedz darbu mapes satura apstiprinājums. Lai vērtēšanas sistēma būtu pārredzama un objektīva, tai ir skaidri vērtēšanas kritēriji, skaidra procedūra un pēc iespējas lielāka konsekventa uzticamība vērtētāju vidū. Tas nozīmē, ka ir jāapmāca vērtētāji un jāsniedz specializēta SSR eksperta norādījumi. Tas arī uzlabo vērtējuma kvalitāti. Turklāt programmas struktūra nodrošina arī to, ka kandidātus nevērtē vairāk, kā tas vajadzīgs, lai varētu veikt novērtējumu no juridiskā viedokļa. Šeit aprakstītā sistēma, kas apvieno noteiktus vērtēšanas termiņus un papildu vērtējumu pēc pieprasījuma, atbilst šim mērķim. Tāpēc vērtēšanas sistēma, kad vien iespējams, ir elastīgi pielāgojama praktikantu vajadzībām, un tā atbalsta arī didaktiskus jauninājumus prasmju

pilnveidošanā.

Pirmais starpposma vērtējums tiek veikts programmas pirmo 12 mēnešu beigās, t. i., pēc 9 mēnešu apmācības darba apmācības vidē (pēc 3 mēnešu sagatavošanās posma). Šajā vērtējumā galvenā uzmanība tiek pievērsta jautājumam par to, vai tiesnesim praktikantam būtībā ir tiesneša amatam nepieciešamās kompetences un vai praktikants pietiekami pilnveido savas prasmes. Ja individuālās programmas ilgums ir trīs gadi vai vairāk, otrs starpposma vērtējums tiek veikts aptuveni programmas atlikušās daļas vidū. Vajadzības gadījumā eksaminētāju padome var nolemt ieteikt vēl vienu papildu vērtēšanu, kas nav norādīta tiesas padomei iesniegtajā individuālajā mācību plānā. Visos gadījumos programmas noslēgumā tiek veikts galīgais vērtējums, lai pārbaudītu, vai tiesnesis praktikants spēj patstāvīgi darboties kā jauns tiesnesis. Tajā tiek novērtēts, vai tiesnesis praktikants atbilst visiem galīgā snieguma līmeņiem. Iepriekš aprakstītā sistēma nodrošina, ka kandidātus nevērtē vairāk, kā nepieciešams, un tas sekmē vērtējuma kā juridiska instrumenta izmantošanu. Tā palīdz saglabāt šķīrumu starp apmācību un vērtēšanu. Tā arī palīdz nodrošināt stimulējošu mācību atmosfēru, vēlamo elastīguma pakāpi un vairot programmas pievilcību.

Šajā programmā nav ietverti tādi testi, kas attiecas tikai uz juridiskajām zināšanām. Tas tā ir tāpēc, ka šādi testi neatbilstu pamatpieņēmumam, ka tiesneši praktikanti paši atbild par savu mācību gaitu, un šajā ziņā atbilstīgas juridiskās zināšanas neapšaubāmi ir svarīgas. Programma ir strukturēta, pamatojoties uz pieņēmumu, ka programmas praktikantiem ir nepieciešamās juridiskās zināšanas vai viņi tās iegūs, sākot mācīties katrā darba apmācības vidē. Novērtējot galīgā snieguma līmeņus, tiek vērtētas arī juridiskās zināšanas, kas jāparāda veiktajā praktiskajā darbā. Tāpēc būtu jāuzsver, ka tiesnešiem praktikantiem ir jānodrošina, ka viņu juridisko zināšanu līmenis nav faktors, kas kavē viņu progresu programmā kopumā.

Prokurori

Vispārīgs apraksts

Prokuroru sākotnējā apmācība ir obligāta jebkurai personai, kas vēlas kļūt par prokuroru. Pēc tam, kad atlases komiteja ir apstiprinājusi prokurorus praktikantus, sākotnējās tiesu programmas dalībnieki pabeidz uzņemšanas procedūru tiesā, kurā viņi strādās.

Apspriežoties ar SSR, nosaka programmas ilgumu (vismaz viens gads un seši mēneši, bet ne vairāk kā četri gadi atkarībā no zināšanām un pieredzes) un izraugās darba apmācības vidi, kurā prokurors praktikants strādās vispirms. Kad prokurors praktikants ir pabeidzis apmācību, viņu ieceļ par prokuroru.

Prokuroru praktikantu apmācību nodrošina apgabali sadarbībā ar SSR. Lielākā daļa apmācības notiek darba apmācības vidē, kur prokurorus praktikantus apmāca prakses instruktori, kas viņus vada un sniedz viņiem atgriezenisko saiti. Turklāt vienu dienu nedēļā SSR galvenā instruktora uzraudzībā uzmanība tiek pievērsta mācību procesam un kursiem, ko prokurori praktikanti apgūst.

Jauna prokuroru praktikantu grupa sāk apmācību divas reizes gadā — divas grupas oktobrī un divas grupas aprīlī. Programmā iesaistās ne vairāk kā 48–54 prokurori praktikanti gadā. 2021. gadā apmācību sekmīgi pabeidza 34 prokurori praktikanti. 2021. gada beigās apmācībā bija iesaistīti 117 tiesneši praktikanti.

Piekluve sākotnējai apmācībai

Apmācības programmas kandidātiem ir, protams, jābūt ieguvušiem tiesību zinātņu maģistra grādu un jābūt pabeigušiem īpašu kursu kopumu, sagatavojoties profesijai tiesvedībā vai tiesu iestādēs. Turklāt viņiem jābūt vismaz divus gadus ilgai atbilstīgai juridiskajai pieredzei ārpus tiesu iestādēm. Kandidātu atlasī vispirms veic vietējā līmenī (apgabalos), un pēc tam valsts komiteja atlasa dažus cilvēkus un kandidāti ir jānovērtē; visbeidzot, vietējais apgabals atlasa labākos.

Tātad vispirms tiek veikta iesniegto pieteikumu atlase. Pēc tam vērtēšanas uzņēmums LTP veic analītisku testu. Šā testa komponenti ir mutiskās argumentēšanas prasmes, kritiskās domāšanas prasmes un abstraktās domāšanas prasmes. Šajos testos, kurus novērtējusi Nīderlandes Testu un testēšanas komiteja (COTAN) vai līdzīga iestāde, nosaka, vai kandidāts analītisko prasmju ziņā uzrāda rezultātus, kuri ir virs vidējā rādītāja, un vai kandidātam acīmredzami nav aizspriedumu saistībā ar dažādām kultūrām. Analītisko testu komponenti ir mutiskās argumentēšanas prasmes, kritiskās domāšanas prasmes un abstraktās domāšanas prasmes.

Pēc tam, kad kandidāti ir nokārtojuši analītiskos testus, apgabali viņus izvirza intervijai. Tad apgabaliem tiek nosūtīta pieteikuma veidlapa un divas atsauces par katru kandidātu. Vērtēšanas centrā augstskolas absolvents psiholoģijā veic strukturētu interviju ar kandidātu un kandidāts tiek pārbaudīts, izmantojot personības aptaujas lapas (arī dilemmas testu), diskusiju simulāciju un lomu spēli. Testā vērtē, vai kandidātam ir prokurora amatam nepieciešamās kompetences vai arī viņam ir potenciāls tās attīstīt apmācības kursa laikā.

Pēc tam kandidāti dodas uz noslēguma intervijām. Šīs intervijas veic valsts atlasē komiteja. Pēc tam visi intervētāji apspriež šo interviju rezultātus. Komitejai tiek doti norādījumi par intervēšanas metodēm un vērtējuma ziņojuma interpretāciju. Pēc noslēguma intervijām kandidāti, kuri saņēmuši apstiprinājumu, tiek piedāvāti apgabaliem. Apgabali izlemj, kuru kandidātu (vai kandidātus) tie vēlas iecelt. Pārējos apstiprinātos kandidātus ierosina citiem apgabaliem (ja iespējams).

Sākotnējās apmācības formāts un saturs

Ievadperiodā prokurors praktikants piedalās darba apmācības komandā attiecīgajā apgabalā, kurā praktikants pilnveidosies savā izvēlētajā virzienā un pilnveidos prasmes, pārsniedzot dažādas darba apmācības vides robežas. Sākotnējā posma beigās prokuroram praktikantam jāiztur kompetences novērtējums, lai iegūtu sertifikātu par atbilstīgām prasmēm. Pamatprasmes un pamatzināšanas ir jāpierāda simulācijas tiesā, un tikai tad personai ļauj ierasties tiesā kā prokuroram. Ja pārbaudījums ir nesekmīgs, tiek dota viena papildu iespēja, bet, ja persona arī tad pārbaudījumu neiztur, tai ir jāizstājas no programmas.

Pēc tam sākas programmas galvenais posms (vismaz 15 mēnešu, bet ne vairāk kā 45 mēneši). Galvenais posms tiek pabeigts vairākās darba apmācības vidēs atkarībā no programmas ilguma un individuālā mācību plāna. Kādu laiku praktikants pavada prokuratūrā, izskatot vienkāršas lietas, kādu laiku praktikants strādā par juridisko palīgu, advokāta vietnieku, prokuroru — bet ar nopietnām lietām — un tiesnesi. Ir iespējama arī ārēja prakse. Pēc katras darba apmācības vides pabeigšanas tiek veikts pārceļšanas izvērtējums, kurā piedalās prokurors praktikants, galvenais instruktors un vadītājs no attiecīgās vides.

Uzraudzību nodrošina prakses instruktori. Turklāt vienu dienu nedēļā galvenā instruktora uzraudzībā uzmanība tiek pievērsta mācību procesam, darbu mapei un mācību plānam, kā arī pētniecības projektiem un prasmēm, kas neaprobežojas tikai ar darba apmācības vidi. Prakses instruktora un galvenā instruktora veiktā uzraudzība ir vērsta tikai uz mācīšanos, nevis uz vērtēšanu.

Prokuroriem praktikantiem ir iespējama arī starptautiska prakse. Šī prakse pēc ilguma atšķiras no dalības *EJTN* programmā *AIAKOS*.

Sākotnējās apmācības beigas un kvalifikācijas process

Izstrādājot vērtēšanu jaunajā prokuroru sākotnējās apmācības programmā, ir ņemts vērā tas, ka prokurori praktikanti uzņemas atbildību par savu programmu, stimulējošas mācību atmosfēras pastāvēšana, kā arī pašu apgabalu sniegtais atbalsts apmācībai un galvenā instruktora nodrošinātā uzraudzība. Kandidātus vērtē eksaminētāju padome, pamatojoties uz interviju un darbu mapi, kura praktikantiem ir jā sagatavo pašiem. Darbu mapē jābūt vairākiem obligātiem pierādījumiem, savukārt pārējo daļu var aizpildīt pēc kandidāta izvēles. Lai radītu stimulējošu mācību atmosfēru, programmai ir jānorisinās drošā vidē un vērtēšanai ir jābūt tādai, lai prokurori praktikanti varētu attīstīties pēc iespējas vairāk un izmantot savus talantus. Mēs, cik vien iespējams, ievērojam šo pamatprincipu, mācīšanu un vērtēšanu pēc iespējas nošķirot un padarot vērtēšanu pārredzamu un objektīvu. Tas ļauj instruktoram pilnībā koncentrēties uz mācīšanu un prokurora praktikanta attīstīšanu. Tomēr prakses instruktors un galvenais instruktors sniedz ieguldījumu arī vērtēšanā: tiem ik pa pāris mēnešiem ir jāaizpilda vairākas atgriezeniskās saites veidlapas un izvērtējuma veidlapas par darbu mapi, kā arī jāsniedz darbu mapes satura apstiprinājums. Lai vērtēšanas sistēma būtu pārredzama un objektīva, tai ir jābūt skaidriem vērtēšanas kritērijiem, skaidrai procedūrai un pēc iespējas lielākai konsekventai uzticamībai vērtētāju vidū. Tas nozīmē, ka ir jāapmāca vērtētāji un jāsniedz specializēta *SSR* eksperta norādījumi. Tas arī uzlabo vērtējuma kvalitāti. Turklāt programmas struktūra nodrošina arī to, ka kandidātus nevērtē vairāk, kā tas vajadzīgs, lai varētu veikt novērtējumu no juridiskā viedokļa. Šeit aprakstītā sistēma, kas apvieno noteiktus vērtēšanas terminus un papildu vērtējumu pēc pieprasījuma, atbilst šim mērķim. Tāpēc vērtēšanas sistēma, kad vien iespējams, elastīgi pielāgojas praktikantu vajadzībām, un tā atbalsta arī didaktiskus jauninājumus kompetenču attīstīšanā.

Pēc kompetences novērtēšanas ievadperioda beigās notiek lietu izskatīšanas prasmju pārbaude un ar galveno

liecinieku saistīta pārbaude. Praktikants ieplāno šos novērtējumus, kad uzskata, ka ir gatavs. Šie novērtējumi, katra komandas vadītāja ieguldījums un darbu mapes izvērtējums kopā veido visas programmas rezultātu.

Šajā programmā nav ietverti tādi testi, kas attiecas tikai uz juridiskajām zināšanām. Tas tā ir tāpēc, ka šādi testi neatbilstu pamatpieņemumam, ka prokurori praktikanti paši atbild par savu mācību gaitu, un atbilstīgas juridiskās zināšanas neapšaubāmi ir būtiska tās daļa. Programma ir strukturēta, pamatojoties uz pieņemumu, ka programmas praktikantiem ir nepieciešamās juridiskās zināšanas vai viņi tās iegūs, sākot mācīties katrā darba apmācības vidē. Novērtējot galīgā snieguma līmeņus, tiek vērtētas arī juridiskās zināšanas, kas jāparāda veiktajā praktiskajā darbā. Tāpēc būtu jāuzsver, ka prokuroriem praktikantiem ir jānodrošina, ka viņu juridisko zināšanu līmenis nav faktors, kas kavē viņu progresu programmā kopumā.

■ Lapa atjaunināta: 12/06/2026

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.